

Plaagdieren?

Harm Niesen

Ze zijn volop in het nieuws, de “plaagdieren”. Daarmee worden met name ratten en muizen bedoeld. Idiote aanduiding overigens. Natuurlijk bestaan er volgens De Faunabescherming helemaal geen plaagdieren.

Muskusrat.

Als er van een bepaalde diersoort al eens ergens zoveel exemplaren voorkomen dat ze door mensen als een plaag worden ervaren, dan is dat vrijwel zonder uitzondering een gevolg van menselijk handelen. Mensen leggen enorme mono-cultures aan en laten op grote schaal rommel van allerlei aard achter. Dat dieren daar op grote schaal gebruik van maken, is vanzelfsprekend en volstrekt natuurlijk gedrag. Het valt die dieren niet te verwijten. De mens zelf is de schuldige en als er dus op deze aardbol één soort in aanmerking komt voor de kwalificatie “plaagdier” dan is het wel *Homo sapiens*.

Er bestaan vele professionele plaagdierbestrijders in ons land en er bestaat zelfs een officiële opleiding voor. Nee, voor zover bekend houden die zich niet bezig met het in toom houden van de menselijke expansiedrift. Zij bestrijden vooral ratten en muizen. Het is weer het oude liedje: de eerste en meestal ook de enige reactie op een klacht over een “teveel” en “overlast” van een

diersoort is bestrijding. Uitroeien zelfs, als het even kan. Een misschien voor de hand liggende reactie, maar dom. Ongelofelijk dom.

In de eerste plaats omdat het niets doet aan de oorzaak van de klacht. Die klacht zal ook onmiddellijk weer de kop op steken als de bestrijding wegens succes gestopt werd. Dat is alleen maar erg prettig voor de beroepsbestrijders: die streven er uiteraard niet naar om zichzelf overbodig te maken.

Muskusrat

Het ultieme voorbeeld hiervan is wel de bestrijding van de muskusrat. Het kost jaarlijks vele tientallen miljoenen, terwijl volstrekt onduidelijk is wat het nuttig effect is. Ook voor provinciebesturen is dat niet altijd duidelijk, sommige worstelen er wel degelijk mee. Totdat ze zich realiseren dat ze een wettelijke verplichting hebben om muskusratten te bestrijden. Vreemd genoeg is dat voor de meeste provinciebesturen een hele opluchting: het ontslaat ze van de plicht zelf over nut en noodzaak ervan na te denken. Bij de muskusrattenbestrijders zelf bestaat die twijfel niet. Ze hebben het vaste voornemen om de muskusrat, na 60 jaar vruchteloze bestrijding, in 15 jaar geheel uit te roeien. Het bericht is in de media nog serieus opgepakt, wie anders dan zichzelf zou dat werkelijk geloven?

Bosmuus.

Levenscyclus

Bestrijden is vooral nutteloos bij diersoorten met een kort leven en een hele snelle voortplanting. Zoals juist ratten en muizen. Walvissen, ijsberen en olifanten zou je door bestrijding kunnen uitroeien, ratten en muizen niet. Feitelijk weet ieder weldenkend mens heel goed wat je moet doen om geen overlast van deze dieren te ondervinden: ruim alles op, sluit alle voedselbronnen goed af en zorg dat ze niet binnen kunnen komen. Ja, dat is een investering in moeite en geld, maar een andere definitieve oplossing bestaat er niet of je moet er mee leren leven. En, zoals een Journaalpresentatrice opmerkte, neem een kat...

Aanleiding voor de opwinding in de media was de aankondiging dat het in de toekomst ook binnen gebouwen verboden wordt om ratten en

muizen te vergiffigen. Schandelijk dat dat niet al heel lang geleden is gebeurd. Niet alleen omdat het een barbaarse methode is, maar ook omdat grote aantallen andere, wel beschermde, diersoorten er het slachtoffer van worden. Ratten en muizen die nog niet gestorven zijn maar wel al gif tot zich hebben genomen kunnen gemakkelijk het slachtoffer worden

“Leer ermee leven of neem een kat”

van roofvogels, uilen, kraaiachtigen, meeuwen, egels, kleine marterachtigen en dergelijke. Erger nog, vergiftigde ratten kunnen met opzet worden neergelegd om roofvogels te bestrijden. Ratten en muizen zijn hele intelligente en leuke diersoorten, zoals veel mensen uit ervaring hebben ondervonden, die een belangrijke functie in de natuur hebben te vervullen. Zij vormen het stapelvoedsel van veel predatoren en ruimen veel van onze rotzooi op.

van roofvogels, uilen, kraaiachtigen, meeuwen, egels, kleine marterachtigen en dergelijke. Erger nog, vergiftigde ratten kunnen met opzet worden neergelegd om roofvogels te bestrijden. Ratten en muizen zijn hele intelligente en leuke diersoorten, zoals veel mensen uit ervaring hebben ondervonden, die een belangrijke functie in de natuur hebben te vervullen. Zij vormen het stapelvoedsel van veel predatoren en ruimen veel van onze rotzooi op.

Bruine rat, foto's Ineke van den Abeele.